

Ombudsman shrnuje pravidla pro placení poplatků za odpady pro Čechy žijící v zahraničí

11.6.2024 - | Kancelář veřejného ochránce práv

V Česku existují dva druhy poplatku za komunální odpad. Obec ve vyhlášce určí, který z nich bude vybírat. Podle toho se pak liší, kdo a za co musí platit. Právě druh poplatku je pro lidi pobývajících v cizině zásadní.

U „poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci“ záleží na tom, zda člověk v obci skutečně žije. Výše poplatku se pak zpravidla odvíjí od objednaného objemu popelnic, případně od množství skutečně odkládaného odpadu. Tento poplatek v případě lidí za hranicemi nebývá problém.

Na druhou stranu u „poplatku za obecní systém odpadového hospodářství“ nezáleží na množství produkováného odpadu. Poplatníkem je každý, kdo má v obci evidovaný trvalý pobyt, tedy i lidé žijící ve skutečnosti v zahraničí.

Na povinnost platit tento druhý poplatek narazila i rodina, která se obrátila na ombudsmana. Konkrétně šlo o poplatky za dvě děti narozené a žijící s rodiči v zahraničí. V roce 2018, když bylo dětem dva a pět let, pro ně otec požádal o vydání osvědčení o českém státním občanství. Následoval automatizovaný proces: systém trvalý pobyt dětem zaevidoval na adresu otce, a to od data, kdy se narodily.

Magistrát následně začal za děti požadovat placení poplatků za odpady, a to již od roku 2017. Žádost otce o prominutí poplatků zamítl. *„Dlouhodobě se zasazují, aby v takových situacích obecní úřady poplatek promíjely. Rodiče nemohou zaevidování trvalého pobytu dětí k datu jejich narození nijak ovlivnit. To měl magistrát vzít v potaz při vyřizování žádosti otce o prominutí poplatků týkajících se dětí,“* vysvětlil ombudsman Stanislav Křeček.

Stejně jako ombudsman případ zhodnotil také krajský úřad. Na jeho popud pak svůj závěr změnil i magistrát. Poplatky nakonec vstřícně prominul za celé období mezi lety 2017 a 2021. Otec tak dostal zpátky víc než sedm tisíc korun, které za děti zaplatil.

„Příběh této rodiny jasně dokládá, jak důležité je, aby lidé znali pravidla a hlídali si své povinnosti. Ovšem zároveň, je i ukázkou toho, že život může přinášet nečekané situace a úřady musí posuzovat konkrétní okolnosti každého případu,“ uzavřel ombudsman. Poplatkům za odpady se podrobně věnuje v letácích na svých webových stránkách.

Žijete v zahraničí a trvalý pobyt máte stále v České republice? Jak řešit poplatky za odpady:

- Zjistěte, jaký poplatek zavedla obec, kde máte evidovaný trvalý pobyt. Vyhlášky obce najdete ve Sbírce předpisů územních samosprávných celků nebo na webu obce. Případně se zeptejte přímo na úřadě.

Když zjistíte, že obec zavedla poplatek za obecní systém odpadového hospodářství, jste zde poplatníkem

poplatku. Podívejte se do obecně závazné vyhlášky, jaká osvobození od poplatku obec zavedla.
Pokud zjistíte, že obec osvobozuje lidi žijící v zahranici, musíte obecnímu úřadu ohlásit, že je to i Váš případ. Musíte také úřadu doložit, že žijete v zahranici. Do kdy je třeba ohlášení podat, zjistíte také z vyhlášky. Tip navíc: Pokud máte dokumenty k pobytu v zahranici v cizím jazyce, jednání s úřadem urychlíte, když je rovnou přeložíte do češtiny. V případě, že se Vás netýká žádné osvobození od poplatku, existuje ještě možnost požádat obecní úřad o prominutí poplatku. Pamatujte ale, že prominutí poplatku je určeno jen pro výjimečné případy. Musíte proto úřadu popsát a doložit, proč právě Vám by měl obecní úřad poplatek prominout. Pobýváte-li v zahranici dlouhodobě, zvažte také možnost ukončit trvalý pobyt v České republice. To ale může mít vliv na další životní situace.</p>

- Leták Komunální odpad
- Leták Komunální odpad-promíjení poplatku
- Zpráva o šetření sp. zn. 11814/2022/VOP

https://www.ochrance.cz/aktualne/ombudsman_shrnuje_pravidla_pro_placeni_poplatku_za_odpady_p_ro_cechy_zijici_v_zahranici